

वीर्यमातिष्ठ वीर्यमवलंबस्व ॥ २१ ॥ हेप्रियरण हेबांधवप्रिय यथाप्रियं स्वप्रीत्यनुसारेण प्रियहितमुत्तमं हितं कुरुष्व ॥ २२ ॥ कतकरीत्या ॥ ५७ ॥ इति श्रीरामाभि० वा०
यु० द्विषष्टितमः सर्गः ॥ ६२ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ प्रजहास च ॥ विभीषणवचो नगीकारफलं प्राप्तुं दुरात्मनेति हासः ॥ १ ॥ तदेव प्रकाशयति ॥ दृष्ट इति ॥ सं
त्रविनिर्णये विभीषणेन सह मंत्रविचारकाले ॥ हितेषु हितवादिषु ॥ अनभियुक्तेन अश्रद्धधानेन ॥ सोयमासादितः मया विभीषणेन च दृष्टः सर्वनाशप्राप्तिरूपदोष इत्यर्थः ॥ २ ॥
लोके क्रमेण दोषपुरुषाः प्रपद्यन्ते त्वां त्वत्युत्कटैः पुण्यपापैरिहैव फलमश्नुत इति न्यायेन शीघ्रमेव परदारय हणतु पदुष्कर्मणः फलं प्राप्तमित्याह ॥ शीघ्रमिति ॥ अभ्युपेतं प्रा

तदेतत्सर्वमातिष्ठ वीर्यं भीमपराक्रम ॥ न हिते सर्वभूतेषु दृश्यते सदृशो बली ॥ २१ ॥ कुरुष्व मे प्रिय हितमेतदुत्तमं यथाप्रियं प्रियरण बांध
वप्रिय ॥ स्वतेजसा व्यथय स पत्नवाहिनीं शरद्वनं पवनद्वयोद्यतो महान् ॥ २२ ॥ इत्यार्षे श्रीम० वा० यु० द्विषष्टितमः सर्गः ॥ ६२ ॥ ॥ ७ ॥
तस्य राक्षसराजस्य निशम्य परिदेवितं ॥ कुंभकर्णो विभाषेदं वचनं प्रजहास च ॥ १ ॥ दृष्टो दोषो हियोस्माभिः पुरा मंत्रविनिर्णये ॥ हितेष्व
नभियुक्तेन सोयमासादितस्त्वया ॥ २ ॥ शीघ्रं खल्वभ्युपेतं त्वां फलं पापस्य कर्मणः ॥ निरयेष्वेव पतनं यथादुष्कृतकर्मणः ॥ ३ ॥ प्रथमं
वै महाराज कृत्यमेतदचिंतितम् ॥ केवलं वीर्यदर्पेण नानुबन्धो विचारितः ॥ ४ ॥ यः पश्चात्पूर्वकार्याणि कुर्यादैश्वर्यमास्थितः ॥ पूर्वोत्त
रकार्याणि न स वेदनयानयौ ॥ ५ ॥ देशकालविहीनानि कर्माणि विपरीतवत् ॥ क्रियमाणानि दुष्प्रतिहवींष्य प्रयतेष्विव ॥ ६ ॥

प्रजातं ॥ यथायस्य प्रथमं निरयेष्वेव पतनं तद्वत् ॥ ३ ॥ प्रथमं एतत्कृत्यं सर्वनाशप्राप्तिरूपं केवलं वीर्यदर्पेण न चिंतितं ॥ अनुबन्धो दोषोऽप्यदोषोऽपि न विचारितः ॥ इदं दुष्टं कर्म त
स्यैवं फलं भावीति द्वयमपि न विचारितमित्यर्थः ॥ दोषोऽप्यदोऽनुबन्धः स्यादित्यमरः ॥ ४ ॥ पूर्वकार्याणि पूर्वकर्तव्यकार्याणि यः पश्चात्कुर्यात् ॥ तथोत्तरकार्याणि च
पूर्वं ॥ स नयानयौ न वेद ॥ अत्र पूर्वकार्यं विचारः ॥ पश्चात्कार्यं सीताहरणं ॥ ५ ॥ तदेव प्रपंचयति ॥ देशेति ॥ उचितदेशकालरहितानि विपरीतकालदेशयुक्तानि तत्कृतैत
त्कर्मवत् दुष्प्रति दुःखाय भवन्ति ॥ अप्रयतेषु असावधानेषु असंस्कृतेष्वग्निषु च हवींषीव ॥ ६ ॥